

Egenberedskapsuka 2026

To enkle øvelser om kommunale informasjonspunkter

Innhold

Bakgrunn	3
1 Øvelse 1: "Hva er et informasjonspunkt?"	4
1.1 Formål	4
1.2 Type øvelse	4
1.3 Gjennomføring	4
1.4 Eksempler på budskap som vil være viktig å få frem	4
1.5 Evaluering	5
2 Øvelse 2: "Planlegging og etablering av informasjonspunkt"	5
2.1 Formål	5
2.2 Type øvelse	5
2.3 Gjennomføring	6
2.4 Evaluering	7

Bakgrunn

DSB oppfordrer kommuner til å etablere ett eller flere informasjonspunkt der innbyggere kan få informasjon og komme i kontakt med kommunen dersom elektronisk kommunikasjon ikke fungerer - og til å bruke Egenberedskapsuka til å øve og informere innbyggerne om dette.

DSBs <https://www.dsb.no/ros-og-beredskap/kommuner/veileder-om-kommunale-informasjonspunkter-ved-bortfall-av-elektronisk-kommunikasjon/> kan gi god hjelp i arbeidet med å etablere og drifte slike løsninger. Her følger forslag til to øvelser kommunene kan gjennomføre for å stå bedre rustet i en skarp situasjon.

1 Øvelse 1: "Hva er et informasjonspunkt?"

1.1 Formål

Møte innbyggere, gjøre informasjonspunkt kjent, og øve på å forklare

- hva et informasjonspunkt er, og hva det ikke er (forventningsavklaring)
- i hvilke situasjoner informasjonspunkt kan bli etablert, og hvor det vil være
- at informasjonspunkt ikke erstatter behovet for innbyggernes egenberedskap

1.2 Type øvelse

Utadrettet aktivitet der representanter fra kommunen møter innbyggere under Egenberedskapsuka.

1.3 Gjennomføring

1. Samarbeid med frivillige organisasjoner og andre som har en rolle i forbindelse med etablering eller bemanning av informasjonspunkt i kommunen. Frivillige organisasjoner kan være forberedte ressurser med etablerte strukturer for å nå innbyggere kommunen ellers kan ha vanskelig for å nå.
2. Etabler en «prøveversjon» av informasjonspunktet der det er planlagt å være. Bruk egne kanaler og lokalpresse til å invitere publikum til å komme innom for en beredskapsprat.
3. Bruk informasjonsmaterialet fra DSB, supplert med kommunenes eget materiell om lokale forhold.
4. Sørg for at de som bemanner har kunnskap om egenberedskapsrådene og kan svare på spørsmål fra innbyggere om kommunens plan for informasjonspunkt(er).
5. Snakk med de som kommer innom, del informasjon og noter innspill som kan være nyttige i det videre arbeidet.

1.4 Eksempler på budskap som vil være viktig å få frem

- Hvor, og i hvilke situasjoner, kommunen planlegger å etablere informasjonspunkt(er). Eventuelt andre ordninger for å informere innbyggerne ved bortfall av elektronisk kommunikasjon.
- At hensikten med informasjonspunkt er at innbyggerne har et sted å oppsøke for å få informasjon (og evt. komme i kontakt med nødetatene) hvis mobil og internett ikke fungerer. Informer om når din kommune vil etablere informasjonspunkt, og hva slags tilbud som vil være (evt. ikke være) der.

- Ordningen med informasjonspunkt erstatter ikke egenberedskap – innbyggerne oppfordres til å ha egenberedskap for én uke.
- Hvordan kommunen planlegger å nå grupper som kan ha særlig behov for informasjon og bistand, og eventuelt ikke kan oppsøke informasjonspunktet.

1.5 Evaluering

Etter gjennomføringen bør kommunen reflektere over erfaringene fra aktiviteten og vurdere om det er behov for justeringer i budskap, planverk eller praktisk gjennomføring.

- Forstår innbyggerne hva et informasjonspunkt er, og hva det ikke er?
- Er budskapet om egenberedskap tydelig nok?
- Oppstår det spørsmål eller misforståelser som kommunen bør ta hensyn til i videre planlegging?
- Hvordan bidro frivillige organisasjoner, og bør de integreres tettere?
- Har kommunen gode nok planer for å nå sårbare grupper og personer som ikke selv kan oppsøke informasjonspunktet?

2 Øvelse 2: "Planlegging og etablering av informasjonspunkt"

2.1 Formål

Øve på hvordan kommunen planlegger for å kunne etablere og drifte informasjonspunkt ved bortfall av elektronisk kommunikasjon.

Øvelsen skal bidra til å avklare

- hvem som beslutter at informasjonspunkt skal etableres
- hvordan innbyggere skal gjøres kjent med informasjonspunktet på forhånd
- hvordan kommunen bruker den innledende fasen av krisen til å få ut informasjon
- hvem som skal bemanne informasjonspunktet, og hvordan kommunen sikrer nok personell over tid
- hvilken opplæring personell og frivillige trenger
- hvilket utstyr, samband og hvilke rutiner som må være på plass

2.2 Type øvelse

En enkel diskusjonsøvelse der kommunen går gjennom planverk, roller, bemanning, opplæring, utstyr og drift.

2.3 Gjennomføring

Ta utgangspunkt i et scenario der mobilnett og internett er ustabil eller helt borte i hele eller deler av kommunen. Kommunen må vurdere om informasjonspunkt skal etableres, hvor det skal etableres, hvordan innbyggerne skal få vite om det, og hvordan punktet kan holdes i drift over tid.

Gå gjennom hvordan kommunen på forhånd skal gjøre informasjonspunktet kjent for innbyggerne. Vurder om lokasjon, formål og begrensninger er godt nok beskrevet i kommunens egne kanaler, i informasjonsmateriell, på fysiske oppslag eller gjennom samarbeid med lokale aktører.

Øv deretter på den innledende fasen av krisen: Hvilken informasjon må kommunen få ut før digitale kanaler eventuelt faller helt bort? Hvilke kanaler kan brukes mens de fortsatt virker? Hvem godkjenner informasjonen, og hvordan sikres det at innbyggerne raskt får vite hvor de kan få oppdatert informasjon dersom ekom-bortfallet varer?

Gå gjennom bemanningsplanen. Vurder hvilke kommunale funksjoner som kan bidra, for eksempel servicetorg, bibliotek, kommunikasjon, teknisk drift, helse og omsorg eller kriseledelsens støtteapparat. Planlegg for vakter, pauser, avløsning og drift over flere døgn, ikke bare de første timene.

Frivillige organisasjoner og andre lokale ressurser bør tas med i planleggingen. I mange kommuner kan frivillige være en viktig forutsetning for at informasjonspunktet kan holdes i drift over tid, særlig der kommunen har begrenset personell. Avklar hvilke oppgaver de kan bidra med, hvem som varsler dem, hvor de skal møte, hvem de rapporterer til, hvilke kommunikasjonslinjer som skal brukes, og hvilken opplæring de trenger før de kan inngå i bemanningen.

Gå gjennom hvilken opplæring alle som er tenkt å bemanne informasjonspunktet må få. Det kan for eksempel være kunnskap om rollen til informasjonspunktet, egenberedskapsrådene, forventningsavklaring overfor publikum, loggføring, informasjonssikkerhet, enkel publikumsdialog og rutiner for å melde viktige henvendelser videre.

Sjekk også forutsetninger for samarbeid med nødetater og Sivilforsvaret. Dersom kommunen planlegger at politi, brann, helse eller Sivilforsvaret skal kunne være fysisk til stede, må dette avklares på forhånd. Øvelsen bør brukes til å vurdere om slik bemanning er realistisk, i hvilke situasjoner det kan være aktuelt, og hvilke alternative løsninger kommunen må ha dersom de ikke kan stille.

Avslutt med å gå gjennom nødvendig utstyr og rutiner, for eksempel kontaktlister på papir, tiltakskort, loggskjema, fysisk informasjonstavle, papirkart, skilting, vester,

førstehjelpsutstyr, lys, strøm, batterier, nødstrøm og alternativt samband med kommunens kriseledelse og andre.

2.4 Evaluering

Etter gjennomføringen bør kommunen vurdere om planene for etablering og drift av informasjonspunkt er realistiske, tilstrekkelig detaljerte og gjennomførbare over tid.

Aktuelle spørsmål kan være:

- Er det tydelig hvem som beslutter at informasjonspunkt skal etableres?
- Er informasjonspunktet kjent for innbyggerne før en krise oppstår?
- Har kommunen en plan for å få ut viktig informasjon i den innledende fasen av krisen?
- Er bemanningsplanen realistisk over flere døgn?
- Er frivillige og andre lokale ressurser tatt med i planleggingen, og er det konkrete samarbeidsavtaler som sikrer at de raskt kan aktiveres?
- Har alle som er tenkt å bemanne informasjonspunktet fått nødvendig opplæring?
- Er det avklart om nødetater eller Sivilforsvaret faktisk kan stille fysisk?
- Finnes nødvendig utstyr, og er det lett tilgjengelig?
- Fungerer planlagt informasjonsflyt mellom informasjonspunktet og kommunens kriseledelse?
- Hva bør oppdateres i planverk, tiltakskort, kontaktlister, opplæringsplan eller utstyrslistelister?